

॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ इति उद्योगप० नैलकंठीये भारतभा० विशोऽध्यायः ॥ २० ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ धृष्टं धर्षणा युक्तं यथा स्यात्तथा आक्षिप्यतिरस्कृत्य ॥ ८ ॥ तत्र पां
डवपक्षे ॥ ९ ॥ १० ॥ तं समयं कालं तच्च संकेतवाक्यं त्रयोदश वर्षे ज्ञातैः पुनर्वने वस्तव्यमित्येवं रूपं वा समय इत्युपक्रम्य संकेते कालभाषयोरिति मेदिनी आश्रित्य निर्वाहपैतृकं राज्यांशं नेच्छति किंतु तदतिक्रमे
एकादशैताः पृतना एकतश्च समागताः ॥ एकतश्च महाबाहुर्बहुरूपी धनंजयः ॥ १८ ॥ यथा किरीटी सर्वाभ्यः सेनाभ्यो व्यतिरिच्यते ॥ एवमेव महाबाहुर्वासुदेवो
महाद्युतिः ॥ १९ ॥ बहुलत्वं च सेनानां विक्रमं च किरीटिनः ॥ बुद्धिमत्त्वं च कृष्णस्य बुद्ध्या युध्येत को नरः ॥ २० ॥ ते भवन्तो यथा धर्मं यथा समयमेव च ॥ प्रयच्छंतु
प्रदातव्यं मावः कालो त्यगादयं ॥ २१ ॥ इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि संजययानपर्वणि पुरोहितयाने विशोऽध्यायः ॥ २० ॥ ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच
तस्य तद्वचनं श्रुत्वा प्रज्ञावृद्धो महाद्युतिः ॥ संपूज्यैनं यथा कालं भीष्मो वचनमब्रवीत् ॥ १ ॥ दिष्ट्या कुशलिनः सर्वे सह दामोदरेण ते ॥ दिष्ट्या सहायवंतश्च दिष्ट्या धर्मं
च ते रताः ॥ २ ॥ दिष्ट्या च संधिकामास्ते भ्रातरः कुरुनंदनाः ॥ दिष्ट्या न युद्धमनसः पांडवाः सह बांधवैः ॥ ३ ॥ भवता सत्यमुक्तं तु सर्वमेतन्न संशयः ॥ अतितीक्ष्णं तु
ते वाक्यं ब्राह्मण्यादिति मे मतिः ॥ ४ ॥ असंशयं क्लेशितास्ते वने चेह च पांडवाः ॥ प्राप्ताश्च धर्मतः सर्वपितुर्धनमसंशयं ॥ ५ ॥ किरीटी बलवान्पार्थः कृतास्त्रश्च महार
थः ॥ कोहि पांडु सुतं युद्धे विषहेत धनंजयं ॥ ६ ॥ अपि वज्रधरः साक्षात्किमुतान्ये धनुर्भृतः ॥ त्रयाणामपि लोकानां समर्थ इति मे मतिः ॥ ७ ॥ भीष्मे ब्रुवति तद्वाक्यं धृ
ष्टमाक्षिप्य मन्युना ॥ दुर्योधनं समालोक्य कर्णो वचनमब्रवीत् ॥ ८ ॥ न तत्राविदितं ब्रह्मन् लोके भूतेन केनचित् ॥ पुनरुक्तेन किं तेन भाषितेन पुनः पुनः ॥ ९ ॥ दुर्यो
धनार्थं शकुनिर्धूते निर्जितवान्पुरा ॥ समयेन गतोरण्यं पांडुपुत्रो युधिष्ठिरः ॥ १० ॥ स तं समयमाश्रित्य राज्यं नेच्छति पैतृकं ॥ बलमाश्रित्य मत्स्यानां पांचालानां
च मूर्खवत् ॥ ११ ॥ दुर्योधनो भयाद्विद्वन्न दद्यात्पादमंततः ॥ धर्मतस्तु महीं कृत्स्नां प्रदद्याच्छत्रवेपि च ॥ १२ ॥ यदिकां क्षंतितेराज्यं पितृपैतामहं पुनः ॥ यथा प्रतिज्ञं
ति पांडवाः ॥ आसाद्ये मानं कुरुश्रेष्ठान् स्मरिष्यंति वचो मम ॥ १५ ॥ भीष्म उवाच किं नुराधेयवाचा ते कर्म तस्मर्तुमर्हसि ॥ एक एव यदा पार्थः षड्रथाजित
वान् युधि ॥ १६ ॥ बहुशो जीयमानस्य कर्मदृष्टं तदैव ते ॥ न चेदेवं करिष्यामो यदयं ब्राह्मणो ब्रवीत् ॥ ध्रुवं युधिहतास्ते न भक्षयिष्याम पांसुकान् ॥ १७ ॥
गैवपैतृकमिच्छतीत्यर्थः ॥ ११ ॥ पादंचतुर्थीशमपि किमुतार्थमित्यर्थः ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥